

202500716

Vitale regio's als katalysator voor nationale opgaves

Sluis, 3 december 2025

Geachte fractievoorzitters Jetten en Bontenbal, geachte informateur Buma,

Met 11 regio's¹, 88 gemeenten en 3,65 miljoen inwoners hebben de regio's die betrokken zijn bij het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) goud in handen om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opgaven die Nederland kent. Wij hebben ruimte! Ruimte om te versnellen op de woningbouw, de energietransitie, de economische versterking en de weerbaarheid van ons land. Vitale regio's als katalysator voor nationale opgaves. Dit kan, maar gaat niet vanzelf. Het vraagt om een versterking van samenwerking en vertrouwen tussen Rijk en regio. Om langjarig commitment, het doorbreken van belemmerende beleids- en investeringslogica's en de bereidheid om regionaal te investeren. Met het NPVR hebben de vorige kabinetten de eerste stappen gezet; nu is het zaak om door te pakken.

Het tussenrapport van de informateur en de door D66 en CDA gepresenteerde *agenda "Aan de slag voor een sterker Nederland"* onderstrepen het belang van doorbraken en samenwerking tussen Rijk en regio. De uitnodiging om samen verder te bouwen aan de toekomst van Nederland nemen wij graag aan. Nederland kan vooruit wanneer we onze krachten bundelen. Rijksbeleid en -investeringen moeten gaan werken voor héél Nederland, óók voor de regio's aan de randen van ons land.

Wat is er nodig?

Ook het onlangs verschenen rapport *"Samen bouwen aan Resultaten"* van de Studiegroep Interbestuurlijke Verhoudingen, stelt dat alle overheden elkaar nodig hebben voor de grote, gemeenschappelijke opgaven van ons land. De afgelopen jaren zijn met het NPVR grote stappen gezet. Nu is het moment om door te pakken en de gezamenlijke ambities om te zetten in langjarig commitment. Een nieuw kabinet kan hier met ons werk van maken. Wat ons betreft zetten we daarbij drie stappen:

1. Zet het NPVR en het langjarige commitment met deze regio's onverminderd door

- We waarderen het langjarig commitment via het NPVR, de gebiedsgerichte agenda's en de samenwerking met de SG's en DG's.
- Handhaaf de 11 NPVR-regio's aan de randen van het land, zodat de inzet niet verwatert en benadruk dat de aanpassing van beleids- en investeringslogica voor alle regio's met vergelijkbare opgaven werkt.
- Ga met ons in gesprek over de wijze waarop elk van onze regio's kan bijdragen aan het oplossen van nationale opgaves, zoals woningbouw, energie en weerbaarheid.

2. Maak een bestuurlijke ambitie van het veranderen van beleids- en investeringslogica

- Huidige nationale beleids- en investeringslogica benadeelt ontwikkeling van de 11 regio's (o.a. zorg, onderwijs, woningen) en belemmert hun bijdrage aan nationale opgaves.
- Expliciet bestuurlijke ambitie helpt departementen om hiervoor meer ruimte en tempo te maken.
- Bundel financieringsstromen, bied regionaal afwegingsruimte en experimenteer met andere verantwoordingsvormen.

3. Doe boter bij vis en bied financieel langjarig commitment

- De 11 NPVR-regio's kampen aantoonbaar met structurele achterstanden. Er zijn investeringen nodig in de regionale bereikbaarheid, economie, leefomgeving en voorzieningen.
- Kortdurende subsidies zijn onvoldoende; langjarige financiering is cruciaal. Creëer investeringsfondsen met een looptijd van minimaal 20 jaar zodat we structureel en adaptief kunnen werken aan de ontwikkeling van de regio's en duurzame verandering mogelijk wordt.

¹ Zeeuws-Vlaanderen, Twente, Kop van Noord-Holland, Zuid-Limburg, Midden-Limburg, Noord-Limburg, Achterhoek, regio Emmen, Zuidoost-Friesland, Noard-Fryslân en Noord- en Oost-Groningen.

Samengevat

De 11 NPVR-regio's willen vol overtuiging meewerken aan het bouwen van een sterker Nederland. Dit vraagt om sterke samenwerking, vertrouwen tussen Rijk en regio en langjarig commitment. Zo zorgen we er samen voor dat Nederland weer vooruit kan.

Wij hopen van harte dat u onze oproep met aandacht tot u neemt. Vanzelfsprekend gaan we hierover graag verder met u in gesprek. Mocht u vragen hebben dat kunt u contact opnemen met ondergetekenden.

Met vriendelijke groet namens de 11 NPVR-regio's,

- Andries Bouwman, burgemeester gemeente Opsterland en regiobestuurder Zuidoost-Fryslân
- Jan de Boer, burgemeester Den Helder en regiobestuurder Kop van Noord-Holland
- Eric van Oosterhout, burgemeester gemeente Emmen en regiobestuurder regio Emmen
- Mark Boumans, burgemeester gemeente Doetinchem en regiobestuurder Achterhoek
- Bob Vostermans, burgemeester gemeente Peel en Maas en regiobestuurder Noord-Limburg
- Raymond Vlecken, burgemeester gemeente Weert en regiobestuurder Midden-Limburg
- Eric Geurts, burgemeester gemeente Beekdaelen en regiobestuurder Zuid-Limburg
- Ben Visser, burgemeester gemeente Eemsdelta en regiobestuurder Noord- en Oost-Groningen
- Ank Bijleveld, voorzitter Twenteboard en regiobestuurder van Twente

Marga Vermue,
Burgemeester gemeente Sluis (Zeeuws-Vlaanderen)

Johannes Kramer,
Burgemeester gemeente Noardeast-Fryslân (Noard-Fryslân)

De Tweede Kamer.
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Postbus 27
4500 AA Oostburg

R0200 - #X830X0X#00#0000#

~

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

NPVR-regio's
T.a.v. burgemeester Vermue en burgemeester Kramer
p/a Postbus 27
4500 AA Oostburg

Kenmerk: 202500717

Den Haag, 9 december 2025

Geachte burgemeesters,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hoopdachtend.

Sybrand Buma
Informateur

202500718

De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
T.a.v. informateur de heer mr. S. van Haersma Buma
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

datum 4 december 2025 ons kenmerk [redacted]/25/DS/GA

Onderwerp: vereenvoudigingsvoorstellen SVB voor informateur

Geachte heer mr. S. van Haersma Buma,

De wereld om ons heen verandert snel. Dat heeft grote gevolgen voor de publieke dienstverlening. De toenemende vergrijzing en internationalisering in combinatie met krapte op de arbeidsmarkt zullen de komende jaren doorzetten en leggen daarmee een enorm beslag op de uitvoering. Ook de weerbaarheid van publieke dienstverleners staat onder druk door geopolitieke dreigingen en cyberaanvallen. Het systeem piept en kraakt en wanneer de uitvoering vastloopt, worden burgers direct geraakt. Fundamentele vereenvoudiging van wet- en regelgeving is noodzakelijk. Daar is politiek draagvlak voor nodig. Een nieuw kabinet biedt een nieuwe start om samen structurele knelpunten daadkrachtig aan te pakken. Het Netwerk van Publieke Dienstverleners heeft in hun brief van 21 december jl. aan u ook opgeroepen tot structurele vereenvoudiging. Wij zijn blij dat we in de inhoudelijke agenda van D66 en het CDA, zoals gepresenteerd op 2 december, veel aandacht zien voor het belang van vereenvoudiging en de positie van publieke dienstverleners.

De afgelopen jaren zijn er de nodige stappen gezet voor vereenvoudiging en de betrokkenheid van publieke dienstverleners bij het opstellen van wet- en regelgeving. Toch zijn we er nog niet. Zo is de uitvoering van de AOW en de kinderbijslag steeds complexer geworden. Ook rondom het persoonsgebonden budget (pgb) signaleren wij verschillende knelpunten die burgers en uitvoering raken. Dat maakt het werk van de uitvoering soms ondoorzichtig, inflexibel en foutgevoelig. Daardoor komen mensen die op de overheid vertrouwen steeds vaker in de knel en ontvangen ze niet de hulp die ze dringend nodig hebben. De SVB staat voor een systeem dat praktisch en rechtvaardig is voor burgers en dat tegelijkertijd uitvoerbaar blijft.

Input voor het formatieproces

Complexiteit en maatschappelijke uitdagingen vragen om daadkrachtige oplossingen. De afgelopen jaren is gebleken hoe belangrijk het is dat politiek, beleid en publieke dienstverlening samen uitvoerbare en doenbare wet- en regelgeving vormgeven. De SVB draagt vanuit haar expertise als publieke dienstverlener die dicht op de burger staat een drietal oplossingen aan. Hiermee kunnen we gezamenlijk onze publieke dienstverlening toekomstbestendig maken en houden en maken we het weer begrijpelijk en doenbaar voor mensen.

1. Naar een toekomstbestendige AOW

Vroeger was het eenvoudig: je was gehuwd of niet en op basis daarvan werd de hoogte van je AOW bepaald. Ondertussen zijn dat niet meer de enige leefvormen en sluit het stelsel onvoldoende aan op de

belevingswereld van ouderen. Een objectief partnerbegrip maakt de AOW beter uitlegbaar én leidt ertoe dat AOW'ers eerder gaan samenwonen, waardoor er extra woningen beschikbaar in de huidige krappe woningmarkt en er meer informele (mantel)zorg wordt geleverd. Bovendien leidt deze verandering tot een eenvoudigere uitvoering voor de SVB. Deze eerste noodzakelijke stap die een nieuw kabinet kan zetten naar een toekomstbestendige AOW die aansluit bij de samenleving.

Dit voorstel staat ook beschreven in de bijlage van de brief van het Netwerk Publieke Dienstverleners. De vereenvoudiging van sociale zekerheidsbegrippen, zoals het partnerbegrip, zien we ook terug in de agenda van CDA en D66. Graag werken we dit voorstel verder uit in een Vereenvoudigingswet.

Een volgende stap zou de individualisering van de AOW kunnen zijn, zoals we dat in de meeste Europese landen gebruikelijk is. Individualisering is nog duidelijker voor burgers, en nog eenvoudiger uit te voeren.

2. Naar een gezinspakket

Voor de kinderbijslag en het kindgebonden budget hebben ouders op dit moment te maken met twee verschillende wetten en twee verschillende uitvoerders die opereren in twee verschillende stelsels. Dit is onzeker voor ouders én voor de uitvoering en de toeslagensystematiek leidt tot terugvorderingen. We stellen voor de kindregelingen te harmoniseren binnen één wettelijk kader vanuit de sociale zekerheid en samen een "gezinspakket" te laten vormen. Dit is een logische volgende stap in de hervorming van het toeslagenstelsel.

3. Een transparant én eenvoudig pgb-stelsel

Vereenvoudiging van het pgb is van belang voor budgethouders en de toekomstbestendigheid van het pgb-stelsel. Werkgeverstaken en de administratieve lasten die horen bij het budgethouderschap moeten minder belastend zijn en dus eenvoudiger gemaakt worden.

We willen samen met de formerende partijen werken aan een duurzame en toekomstbestendige dienstverlening, zodat de bestaanszekerheid van alle inwoners van ons land en onze burgers in het buitenland gegarandeerd blijft. Voor meer informatie en uitgebreide toelichting op onze vereenvoudigingsvoorstellen verwijzen wij u graag naar onze knelpuntenbrieven die u kunt vinden op svb.nl/politiek.

Wij zijn blij met de inhoud van de agenda van D66 en CDA en zien veel belangrijke aanknopingspunten om met elkaar in gesprek te gaan over bestaanszekerheid en de in de deze brief genoemde punten nader toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,
Sociale Verzekeringsbank

Mw. drs. D.T.H. Starmans
Voorzitter Raad van Bestuur

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Sociale Verzekeringsbank
T.a.v. mevrouw D.T.H. Starmans
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Kenmerk: 202500719

Den Haag, 9 december 2025

Geachte mevrouw Starmans,

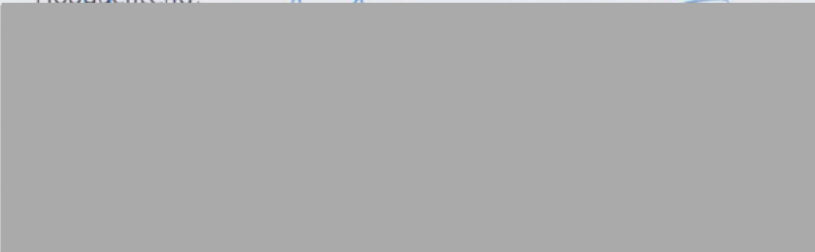
Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hoogachtend,

Sybrand Buma
Informateur

202500720

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Afzender contact: claire@trueprice.org

Onderwerp: True pricing als hefboom voor duurzame groei en eerlijkere concurrentie

Geachte heer Buma,

De komende kabinetsperiode zal Nederland belangrijke stappen moeten zetten om klimaatdoelen te halen, biodiversiteit te beschermen en de economie toekomstbestendig te maken. Dit vraagt om slimme en uitvoerbare instrumenten die verduurzaming versnellen, zonder de betaalbaarheid of het ondernemerschap uit het oog te verliezen.

True pricing biedt daarvoor een krachtige en haalbare route. Door de échte maatschappelijke kosten van producten, zoals CO₂-uitstoot, waterverbruik en sociale effecten, zichtbaar te maken en mee te wegen in beleid en marktwerking, kunnen duurzame keuzes worden beloond, innovatie worden gestimuleerd en markten eerlijker worden ingericht. Deze benadering sluit naadloos aan bij het Europese beleidskader, waarin de transitie naar een duurzame en concurrerende economie centraal staat.

1. Publieke aanbestedingen als hefboom voor duurzame transitie

De overheid is een van de grootste inkopers van Nederland, met een inkoop van 16 miljard vanuit het Rijk en additioneel een schatting van 100 miljard door de gehele overheid. Daarmee heeft zij een unieke positie om de markt te sturen richting duurzaamheid. Door bij aanbestedingen de True Price als gunningscriterium te hanteren, kan zij gericht duurzame en sociaal verantwoorde producten en diensten stimuleren.

Er is al ruime ervaring met vergelijkbare methodieken, zoals de Milieukostenindicator (MKI) in de infrastructuursector, waarmee duurzame innovatie wordt beloond zonder per definitie de kosten voor de overheid te verhogen. De recente [Kamerbrief](https://open.overheid.nl/documenten/6481425b-5daa-49b7-b708-06fc308670e8/file) (<https://open.overheid.nl/documenten/6481425b-5daa-49b7-b708-06fc308670e8/file>) van minister Vincent Karremans (EZK) en staatssecretaris Thierry Aartsen (I&W, 1 oktober 2025) bevestigt dat true pricing een waardevol instrument is om maatschappelijke kosten inzichtelijk te maken en mee te wegen bij overheidsopdrachten. De brief wijst op bestaande praktijkvoorbeelden zoals de beddenwascentrale-aanbesteding van het UMC Utrecht, waar milieu-impact (water, energie, wasmiddel) is meegenomen. Ook in de catering en koffie inkoop door de overheid is true pricing meegenomen als vereiste. In andere sectoren, zoals facilitaire dienstverlening, voeding en kleding, kan deze benadering effectief worden toegepast.

Daarnaast passen diverse organisaties en bedrijven al true pricing toe in de praktijk, zoals in de [bedrijfsrestaurants](https://www.trueprice.org/vermaat-canteens-pilot/) (<https://www.trueprice.org/vermaat-canteens-pilot/>) van de Belastingdienst, UWV en de gemeente Amsterdam, waar gerechten worden aangeboden met inzicht in de echte prijs. Ook in de Retail sector zijn er voorbeelden, zoals de samenwerking met [Odin en Ekoplaza](https://www.duurzaam-ondernemen.nl/ekoplaza-en-odin-versterken-samen-met-ketenpartners-) (<https://www.duurzaam-ondernemen.nl/ekoplaza-en-odin-versterken-samen-met-ketenpartners->

duurzame-bananenteelt-door-true-pricing/), waar in 300 supermarkten bananen voor hun true price zijn verkocht. Onlangs is bovendien het True Price-[consumptiegoederenproject](https://circulaireconsumptiegoederen.nl/iconoprojecten/) (<https://circulaireconsumptiegoederen.nl/iconoprojecten/> economische-prikkels/) gestart met o.a. Ahrend, Decathlon, bol.com, Miele en ATAG, dat werkt aan de toepassing voor transparantie over externe kosten bij consumptiegoederen.

Deze voorbeelden tonen aan dat true pricing niet alleen beleidsmatig wenselijk is, maar ook operationeel uitvoerbaar in uiteenlopende sectoren. Een gefaseerde uitrol ligt voor de hand: te beginnen met catering, textiel en bouw, waar data en methodieken al beschikbaar zijn en waar grote milieu- en sociale winst te behalen valt.

De [Europese aanbestedingsrichtlijnen](https://single-market-economy.ec.europa.eu/news/new-european-public-procurement-law-enhancing-eco-innovation-2016-01-28_en?utm) (Richtlijn 2014/24/EU, https://single-market-economy.ec.europa.eu/news/new-european-public-procurement-law-enhancing-eco-innovation-2016-01-28_en?utm) bieden expliciet ruimte om milieu- en sociale criteria mee te wegen bij gunning. Daarnaast stimuleert de Europese Commissie via het beleid voor [Sustainable Public Procurement](https://green-forum.ec.europa.eu/green-business/green-public-procurement_en) (https://green-forum.ec.europa.eu/green-business/green-public-procurement_en) actief dat overheden hun inkoopkracht gebruiken om de Green Deal-doelstellingen te realiseren. Door true pricing in te zetten in publieke aanbestedingen kan Nederland vooroplopen binnen dit Europese kader.

Aanbeveling: Neem in het regeerakkoord op dat true pricing stapsgewijs wordt ingezet als instrument bij publieke aanbestedingen, te beginnen in sectoren waar dit technisch goed uitvoerbaar is.

2. Eerlijke concurrentie op basis van échte kosten

Op dit moment concurreren bedrijven op basis van marktprijzen die maatschappelijke schade niet weerspiegelen. Duurzame producten zijn daardoor relatief duurder, terwijl vervuilende productie goedkoper lijkt. Door true pricing als toetsingskader en informatie-instrument toe te passen, ontstaat een gelijk speelveld tussen duurzame en minder duurzame aanbieders.

De bestaande ruimte in het mededingingsrecht biedt hier mogelijkheden. De [Leidraad duurzaamheidsafspraken](https://www.acm.nl/system/files/documents/acm-leidraad-duurzaamheidsclaims-versie-2.pdf) (<https://www.acm.nl/system/files/documents/acm-leidraad-duurzaamheidsclaims-versie-2.pdf>) van de Autoriteit Consument & Markt maakt sectorale samenwerking voor verduurzaming mogelijk, mits transparant en non-discriminatoire. Bovendien wordt de inzet van duidelijke duurzaamheidsclaims ondersteund door de ACM-leidraad, wat greenwashing tegengaat en markttransparantie versterkt

De Europese Commissie stimuleert samenwerking voor duurzaamheid via onder andere de Green Deal, en toekomstige wetgeving over [duurzaamheidsclaims](https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy-topics/green-claims_en) (https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy-topics/green-claims_en) en corporate due diligence zal de transparantie over externe kosten verder vergroten. Sinds 2021 bevat het [EU-mededingingsrecht](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R2117&from=EN#d1e3942-262-1) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R2117&from=EN#d1e3942-262-1>) een expliciete ruimte om samenwerking voor duurzaamheidsdoelen toe te staan (art. 210bis van Verordening (EU) 2021/2115, vrijstelling van kartelverbod voor duurzaamheidsafspraken). Dit opent de deur voor ketensamenwerking rond true pricing en leefbare inkomens. Door hierop te anticiperen, versterkt Nederland zijn positie in de Europese interne markt.

Aanbeveling: Stimuleer eerlijke concurrentie door verduurzaming, onder meer via toepassing van true pricing als toetsingskader en informatie-instrument in samenwerking met sectoren.

3. Economisch verstandig en toekomstbestendig

Uit de [CE Delft-studie](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/02/21/ce-delft-true-pricing-van-consumptiegoederen) (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/02/21/ce-delft-true-pricing-van-consumptiegoederen>) blijkt dat de “true price gap” juist het grootst is bij producten met de hoogste milieu-impact, zoals vlees, zuivel, kleding en apparaten en dat het beprijzen van deze negatieve effecten aanzienlijke maatschappelijke baten oplevert.

Door nu te sturen via inkoop en mededinging:

- voorkomen we hogere maatschappelijke kosten op de langere termijn;
- stimuleren we innovatie bij frontrunnerbedrijven;
- versterken we de concurrentiepositie van Nederlandse duurzame ondernemers.

True pricing is daarmee niet alleen een duurzaamheidsinstrument, maar ook een economisch en strategisch instrument. Door maatschappelijke kosten zichtbaar te maken, kunnen bedrijven op termijn besparen op CO₂-compensatie, energie en materiaalgebruik. Dit versterkt innovatie en vermindert afhankelijkheid van schaarse grondstoffen.

Daarnaast sluit true pricing direct aan bij de Europese Commissie Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), de aankomende Due Diligence Directive (CSDDD) en de Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR), die transparantie en internalisatie van externe kosten gaan verplichten. Door deze informatie actief te integreren in aanbestedingen en marktwerking, loopt Nederland niet achter de Europese ontwikkelingen aan, maar neemt het een strategische koplopers rol in.

Een verdere stap om maatschappelijke kosten eerlijker te verdelen, ligt in het fiscale domein. Het kabinet kan verkennen hoe de inzichten uit true pricing kunnen bijdragen aan een verschuiving van lasten op arbeid naar lasten op vervuiling en grondstoffengebruik (“true taxation”). Daarmee wordt niet alleen beprijzen eerlijker, maar ontstaat ook een consistent beleid waarin wie vervuult betaalt en wie verduurzaamt wordt beloond. Dit sluit aan bij bestaande adviezen van onder meer de [OECD](https://www.oecd.org/en/topics/policy-issues/tax-and-the-environment.html?utm_source=) (https://www.oecd.org/en/topics/policy-issues/tax-and-the-environment.html?utm_source=), de [Europese Commissie](https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/the-role-of-environmental-taxation-in-supporting-sustainability-transitions?utm_source=) (https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/the-role-of-environmental-taxation-in-supporting-sustainability-transitions?utm_source=) en de [Raad van State](file:///C:/Users/Claire%20van%20den%20Broek/Downloads/advies-raad-van-state-miljoenennota-2024-en-septemberrapportage.pdf) (<file:///C:/Users/Claire%20van%20den%20Broek/Downloads/advies-raad-van-state-miljoenennota-2024-en-septemberrapportage.pdf>), die oproepen tot fiscale vergroening als onderdeel van een toekomstbestendige economie.

Tegelijkertijd zijn de risico's van niet handelen aanzienlijk: hogere maatschappelijke kosten, verlies aan concurrentiekracht en reputatieschade voor bedrijven en overheden die achterblijven.

Aanbeveling: Positioneer true pricing expliciet als instrument dat economische kansen creëert en Nederland voorbereidt op Europese verplichtingen.

4. Samenwerking en maatschappelijk draagvlak

De [true pricing-beweging](https://www.truepricefoundation.org/partnership/) (<https://www.truepricefoundation.org/partnership/>) bestaat uit een brede coalitie van bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden. Door hen actief te betrekken bij de beleidsontwikkeling, bijvoorbeeld via een strategisch platform of 'writing group', ontstaat breed draagvlak en kan beleid snel en effectief worden uitgevoerd.

De toepassing van true pricing vraagt daarbij om praktische ondersteuning: heldere richtlijnen, data, rekenmodellen en kennisdeling. Een nationaal ondersteuningspunt, vergelijkbaar met de MKI-helppes, kan hierbij helpen, net als pilottrajecten waarin bedrijven en aanbestedende diensten gezamenlijk ervaring opdoen. Zo wordt de uitvoerbaarheid geborgd en kunnen administratieve lasten beperkt blijven.

True pricing draagt bovendien bij aan bewustwording door de keten heen, van producent tot consument, en stimuleert gedragsverandering richting duurzamer consumptiegedrag.

Ons voorstel aan de informateur:

1. Neem true pricing expliciet op in het regeerakkoord als instrument voor duurzame groei en innovatie.
2. Richt beleid op stapsgewijze toepassing van true pricing bij overheidsaanbestedingen.
3. Gebruik true pricing als basis voor eerlijke concurrentie en sectorale samenwerking binnen mededingingsruimte.
4. Verbind de nationale inzet expliciet aan Europese beleidskaders (Green Deal, CSRD, ESFR en aanbestedingsrichtlijnen).
5. Faciliteer praktische ondersteuning en kennisdeling via een nationaal ondersteuningspunt.
6. Betrek frontrunners en maatschappelijke partners actief bij de uitvoering van het beleid rondom true pricing.

Met dit instrument zet Nederland een strategische stap richting een toekomstbestendige, eerlijke en concurrerende economie, volledig in lijn met Europese ambities.

Graag denken wij mee over de invulling van de mogelijke toepassing van true pricing in het regeerakkoord.

Met vriendelijke groet,

Claire van den Broek - True Price

Michel Scholte – Impact Institute

Marjolein Brasz – Foodvalley

Tessa van Soest - BCorp

Suzanne Boetekees – Fairtrade

Avans Hogeschool, Lectoraat Duurzame Finance & Accounting

De 160 leden van de Global Partnership on the True Price of Food

Stefan Baecke – Yespers

Sanne Swinckels - The Good Spice

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v Bureau woordvoering kabinetformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

2518 BA, Den Haag -nr. 186

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

True Price
T.a.v. mevrouw C. van den Broek
Anna Paulownastraat 186
2518 BA Den Haag

Kenmerk: 202500721

Den Haag, 9 december 2025

Geachte mevrouw Van den Broek,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hooftend.

Sybrand Buma
Informateur

202500722

Bureau Woordvoering Kabinetsformatie

Informateur kabinetsformatie 2025, de heer Mr. S. van Haersma Buma
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum: 3 december 2025
Contactpersoon: [REDACTED], Co-Voorzitter NBAA (info@biodieseluitafval.nl)
Onderwerp: **Brief van de Biobrandstofketen aan de informateur**

Geachte heer Van Haersma Buma,

Namens de Nederlandse Biodiesel uit Afval Alliantie (NBAA), de Nederlandse Vereniging van Duurzame Biobrandstoffen (NVDB) en de Nederlandse Olie- en Vettenketen (MVO) breng ik graag de bijdrage van de Nederlandse Biobrandstofketen aan een toekomstbestendig Nederland onder uw aandacht.

De Nederlandse Biobrandstofketen

De Nederlandse Biobrandstofketen wordt gedragen door drie complementaire partijen, waarin meerdere organisaties op verschillende niveaus samenwerken:

- De NBAA brengt vijf Nederlandse producenten van FAME-biodiesel uit afval- en reststromen samen en werkt nauw samen met Europese partners (www.biodieseluitafval.nl);
- De NVDB vertegenwoordigt producenten van zowel FAME als HVO met Nederlandse productiecapaciteit en zet zich in voor een sterk investeringsklimaat (www.nvdb.org);
- De MVO vertegenwoordigt de plantaardige en dierlijke oliën- en vettenindustrie, waar productie en toepassing van hernieuwbare grondstoffen en biobrandstoffen centraal staan (www.mvo.nl).

Omdat diverse bedrijven in meerdere van deze organisaties actief zijn, ontstaat een hechte en goed afgestemde keten die, ook via deelname aan de Brandstoftransitietafel van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat, gezamenlijk essentiële bouwstenen aanlevert voor een realistische, circulaire en betaalbare brandstoftransitie.

Duurzame biobrandstoffen als strategische motor van duurzame mobiliteit

Biobrandstoffen zoals FAME (biodiesel) en HVO (hernieuwbare diesel) leveren direct een grote, betaalbare en aantoonbaar duurzame bijdrage aan emissiereductie in mobiliteit. Ze worden geproduceerd uit hernieuwbare bronnen, voldoen aan strenge Europese duurzaamheidseisen en realiseren tot 90% CO₂-reductie ten opzichte van fossiele diesel. Omdat deze vloeibare biobrandstoffen volledig passen binnen bestaande motoren en tankinfrastructuur, kunnen burgers en bedrijven ze inzetten zonder extra investeringen.

De Nederlandse keten maakt grootschalige inzet uit diverse grondstoffen mogelijk, zoals afval- en reststromen. Door hun beschikbaarheid, schaalbaarheid en toepasbaarheid, ook in lucht- en scheepvaart waar weinig alternatieven bestaan, vormen duurzame biobrandstoffen een essentiële én complementaire pijler naast elektrificatie voor een betaalbare, diverse en energieonafhankelijke verduurzaming van mobiliteit.

Onze vijf strategische prioriteiten voor een toekomstbestendig Nederland

De komende kabinetsperiode is cruciaal voor het versterken van het verdienvermogen van Nederland en het versnellen van de transitie naar duurzame mobiliteit. Zowel op nationaal als EU-niveau moeten keuzes worden gemaakt over de beschikbaarheid, inzet en ondersteuning van biobrandstoffen, zodat deze hun volle bijdrage kunnen leveren aan emissiereductie, energieonafhankelijkheid en een concurrerende, innovatieve transportsector richting 2030 en 2050.

We verwelkomen de duidelijke inzet in het tussenverslag van 2 december jl. op energiezekerheid en betaalbare energie van eigen bodem. Tegelijkertijd steunen we het vasthouden aan de klimaatambities richting 2030, met een duidelijke focus op de lange termijn richting 2040 en 2050. Het is goed dat wordt doorgewerkt aan reeds afgesproken maatregelen en dat waar mogelijk wordt versneld om de noodzakelijke doorbraken te realiseren. In de volgende fase is het daarbij cruciaal dat de formerende partijen deze richting omzetten in concrete besluiten die de rol van duurzame biobrandstoffen volledig benut.

In het licht van die volgende fase vragen we daarom nadrukkelijk aandacht voor de volgende strategische prioriteiten rond biobrandstoffen:

1. **Ondersteun actief de Europese en Nederlandse productie van duurzame biobrandstoffen**, zodat waardeketens korter en transparanter worden, de afhankelijkheid van fossiele import afneemt en de Nederlandse energiezekerheid en industrie worden versterkt. Zorg daarbij voor voorspelbaar beleid, zonder onverwachte tussentijdse wijzigingen in regelgeving, zodat het vertrouwen van marktpartijen behouden blijft. Investeer daarnaast in robuuste en slagvaardige instituties, zoals de NEa en NVWA, die de bevoegdheid en capaciteit krijgen om de implementatie van Europese richtlijnen effectief uit te voeren en stimuleer meer Europese samenwerking en coördinatie.
2. **Doortrekken verplichting binnen RED III tot 2040** – conform aangenomen motie Van Groningen en Veltman (Kamerstuk 36766, nr. 12) om in ieder geval te verlengen tot 2035 om investeringszekerheid te bieden, de transitie kosteneffectief te maken en duurzaamheidsambities te ondersteunen. Een horizon tot tenminste 2040 is noodzakelijk voor bedrijven die duurzame biobrandstoffen in Nederland (gaan) produceren en redelijk perspectief moeten hebben op het terugverdienen van dergelijke grootschalige investeringen.
3. **Zet in op een grotere beschikbaarheid van duurzame biograndstoffen** voor moeilijk te elektrificeren sectoren, zoals zwaar wegtransport, zeevaart, binnenvaart en luchtvaart. Vergroot in dat kader het aanbod via de huidige biograndstoffenstrategie, het actieplan voor duurzame koolstofdragers en de importstrategie duurzame koolstofdragers. Richt het beleid op maximale valorisatie van afval- en reststromen, evenals het benutten van het potentieel van rotatie- en tussengewassen. Herzie daarnaast de wettelijke beperkingen op de inzet van biograndstoffen, waarvan de duurzaamheid en beschikbaarheid is geborgd. Ondanks de uitbreiding van de Europese lijst Annex IX-b worden deze grondstoffen nog steeds gelimiteerd op 1,7% en deze zijn in Nederland uitgesloten in de zeevaart. Ook het gebruik van conventionele biograndstoffen is in Nederland gelimiteerd onder het Europees gemiddelde en bijv. uitgesloten in de binnenvaart. Het gebruik van duurzame biograndstoffen voor biobrandstoffen, materialen en chemicaliën verloopt hierbij hand in hand en vormt de basis voor het uitfasen van fossiele olie.

4. **Ontwerp transportbeleid meer vanuit kosteneffectiviteit van directe CO₂-reductie.** Geef gelijke kansen aan verschillende verduurzamingsroutes en ondersteun innovatie en opschaling van alle duurzame biobrandstoffen gericht op sectoren waar elektrificatie (nog) niet haalbaar is.
5. **Behoud en versterk de koploperspositie van Nederland in verduurzaming van transport** om strategische autonomie te vergroten en producenten te beschermen tegen dumping, met behoud van hoogwaardige werkgelegenheid in eigen land.

De bedrijven aangesloten bij de NBAA, NVDB en MVO zijn geïnteresseerd om bij te dragen aan een beter Nederland en verzoeken u om bovenvermelde kernthema's te betrekken in de verdere onderhandelingen. Voor een nadere toelichting zijn wij graag beschikbaar.

Hoogachtend,

Edze Diemer
Co-Voorzitter
NBAA

Dickon Posnett
Co-Voorzitter
NBAA

Rob Groeliker
Vicevoorzitter
NVDB

Frans Claassen
Directeur
MVO

202500729

De Tweede Kamer
Aan: de informateur en partijleiders
T.a.v. de heren S. Buma, R. Jetten en H. Bontenbal
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Interprovinciaal Overleg

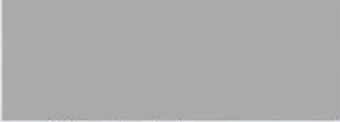

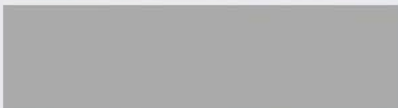
uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
--	--	ALG 12128/2025	1 december 2025
onderwerp			
Brief over wonen en stikstof			

Geachte heren Buma, Jetten en Bontenbal,

De urgente opgaven **wonen** en **stikstof** zijn snel aan te pakken. Wij weten hoe! In bijgaande brief lichten we dit graag toe.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG

Peter Teesink
Algemeen directeur IPO

Urgente zaken wonen en stikstof zijn snel aan te pakken

Met het voorwerk van de provincies – in samenwerking met maatschappelijke partners - kan het nieuwe kabinet op urgente onderdelen een snelle start maken. Dankzij belangrijke bouwstenen is het mogelijk om aan de gang te gaan met stikstofreductie en woningbouw en Nederland voortvarend van het slot te halen. Zodat jongeren eindelijk een woning kunnen krijgen, vergunningverlening weer mogelijk is en boeren en andere ondernemers duidelijkheid en zekerheid krijgen. Dat kunnen we samen bereiken, door deze aanpak op te nemen in de positieve agenda richting het nieuwe coalitieakkoord.

Bouwstenen over stikstof, rapportage over wonen

De afgelopen maanden hebben we als provincies met landbouw- en natuurorganisaties, gemeenten en waterschappen bouwstenen ontwikkeld voor de emissiereductie in de landbouw en natuurherstel, en met boeren en collectieven voor agrarisch natuur-en landschapbeheer. We hebben de handtekening gezet onder akkoorden om via stikstofbeperking en natuurherstel en -beheer de verlening van natuurvergunningen weer mogelijk te maken. Het zijn afspraken die voor de komende tien jaar gelden en zorgen voor geborgde resultaten met een duidelijke stok achter de deur. Met dit voorwerk is er snel vooruitgang geboekt op stikstof en natuurherstel, met rugdekking van provincies, gemeenten, waterschappen, LTO, NAJK en natuurorganisaties. De woningbouwrapportage van de provincies maakt duidelijk hoe de achterstand in het bouwtempo is weg te nemen.

Uit deze stukken blijkt dat er financiële investeringen van het Rijk nodig zijn om ze te kunnen uitvoeren. Het zijn geen claims die provincies voor zichzelf nodig hebben. Het zijn bedragen die het kabinet nodig heeft om Nederland van het slot te krijgen. Die rendement opleveren. In economische zin, maar ook in woongenot voor jongeren die eindelijk een eigen plek vinden. Voor de nachtrust voor duizenden boeren, die verlost zijn van de PAS-problematiek. Voor de flora en fauna in de natuur en iedereen die daarvan geniet. Een gezonde en weerbare natuur is van groot belang, ook om bijvoorbeeld effecten van klimaatverandering zoals toenemende natuurbranden te kunnen opvangen.

Uitnodiging voor gesprek

Via deze weg delen wij graag de uitnodiging voor een breder gesprek en toelichting op de bouwstenen en rapportage. Dat kan uiteraard bij ons op het IPO-kantoor, vlakbij de Tweede Kamer. Indien gewenst schuiven ook de maatschappelijke partners aan die onderdeel zijn van de bouwstenen op stikstofreductie- en natuurherstel.

Hieronder volgt een korte toelichting op beide urgente zaken en de investeringsvoorstellen:

Woningbouw

Provincies willen 100.000 woningen per jaar bouwen. Hiervan is tenminste $\frac{2}{3}$ betaalbaar en minimaal 30% sociale huur. Zodat er voor de juiste doelgroep op de juiste plek snel meer huizen bijkomen. Dit vraagt aanpassingen. Voor de bouw zijn gestandaardiseerde, uniforme regels voor duurzamere woningen nodig. Die zorgen voor gelijke omstandigheden voor ontwikkelaars en bouwers en voor extra innovatie en industrialisatie van de bouw. Dit leidt tot snellere, goedkopere en duurzame bouw.

De randvoorwaarden moeten op orde zijn: onder meer financiering van publieke onrendabele toppen, aanpak van netcongestie, stikstofruimte, bereikbaarheid, investeringsvermogen van woningbouwcorporaties en voldoende ambtelijke capaciteit. Dit vergt een investering van jaarlijks minstens € 4 miljard tot € 5 miljard van het Rijk.

Het probleem van de netcongestie is te beperken en weg te nemen door vraag en aanbod bij elkaar te brengen en een mix aan maatregelen, zoals warmtenetten, gebruik van batterijen, stimulering van slimme apparaten, prijsprikkels en energiehubs. Provincies werken samen met de sector voortvarend aan een toekomstbestendig energiesysteem.

Stikstofaanpak

Wij pleiten voor een compleet, financieel gedekt en juridisch verankerd maatregelenpakket, dat op korte termijn voorziet in geborgde stikstofreductie en natuurverbetering. Dat is in de kern wat Nederland nodig heeft om de verlening van natuurvergunningen weer op gang te brengen en het land van het slot te krijgen. Dit is onder meer te bereiken door concrete bedrijfsspecifieke emissiedoelen, langjarige financiering voor maatschappelijke diensten, aanpassing van wetgeving en een juridisch onderbouwde houdbare rekenkundige ondergrens.

In de bouwsteen natuur is aangegeven dat voor afdoende natuurherstel en -beheer eenmalig € 4 miljard nodig is en daarnaast € 200 miljoen per jaar. De bouwsteen agrarisch natuur- en landschapsbeheer laat zien hoe biodiversiteitsherstel en landbouw prima kunnen samengaan en wat dan de potentie is. Als het nieuwe kabinet het ingezette Rijksbeleid continueert, kan agrarisch natuurbeheer groeien naar 195.000 hectare.

Samen verder

Zoals we deze urgente zaken met maatschappelijke partners hebben opgepakt, zo zouden we dit ook graag met de formateur doen richting een nieuw kabinet. Samen de schouders eronder om te komen tot een werkbare aanpak die Nederland op korte termijn vooruithelpt.

Link naar bouwstenen IPO

Link naar Woningbouwrapportage IPO

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

IPO
T.a.v. de heer P. Tensink
Herengracht 23
2511 EG DEN HAAG

Kenmerk: 202500724

Den Haag, 9 december 2025

Geachte heer Tensink,

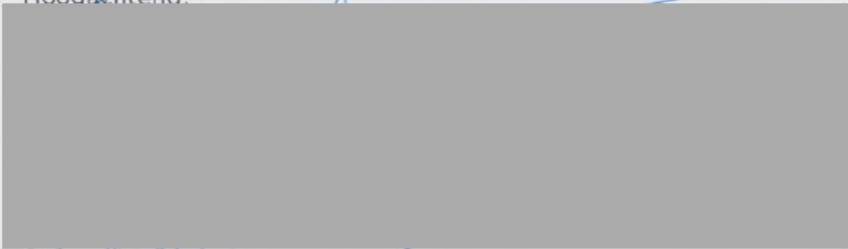
Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hoogachtend,

Sybrand Buma
Informateur

202500726

De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering, Kabinetsformatie
T.a.v. de Informatie de heer mr. S. van Haersma Buma
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum : 3 december 2025
Kenmerk : 1044-25/ [redacted]
Onderwerp : "Samen aan de Slag"

Geachte heer Van Haersma Buma,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het plan *Samen aan de Slag*. Uw opening waarin u een "uitgestoken hand" reikt, ontvangen wij graag. Als Koninklijke VHG drukken wij die hand met overtuiging. Onze sector staat klaar om, samen met u, te bouwen aan een gezonde, groene en klimaatbestendige toekomst voor Nederland.

De ambities in uw plan sluiten nauw aan bij wat onze duizenden hoveniers en groenvoorzieners dagelijks doen: het realiseren en verzorgen van een groene, gezonde leefomgeving door het planten van bomen, het aanleggen van parken, tuinen, groene daken, natuurlijke vijvers en het versterken van bloemrijke bermen. Daarmee geven onze leden concreet vorm aan de maatschappelijke waarde die u benadrukt: biodiversiteit die bijdraagt aan schone lucht, bestuiving, het opvangen en hergebruik van water uit piekbuien, het welzijn van mensen, afvangen van fijnstof, stikstof en CO₂ alsook het tegengaan van opwarming van de steden etc. En daarbij voorkomen we enorme tastbare economische kosten op gebied van klimaatschade en gezondheid door preventie en levert het ook nog eens veel geld op voor de Nederlandse economie.

Verder zien wij de uitvoering van de Natuurherstelverordening als een belangrijke pijler onder deze ambities. Tot 2030 geen nettoverlies van de totale oppervlakte aan stedelijk groen betekent dat er nog veel groen nog nadrukkelijker aandacht moet krijgen in omgevingsvisies en bouwplannen. Het vraagt vakmensen die weten hoe je natuur in een complexe omgeving een duurzame plek geeft. Om die doelen te halen zijn vakmanschap, continuïteit en voldoende uitvoeringscapaciteit noodzakelijk, precies waar onze leden voor staan.

Horaplantsoen 20 | 6717 LT Ede | t 085 330 77 00 | info@vhg.org | www.vhg.org

ING: IBAN NL62 ING 0005494730 | BIC: INGBNL2A
Rabobank: IBAN NL71 RABO 0323162037 | BIC: RABONL2U
BTW NL 803732028B01 | KvK 40482980

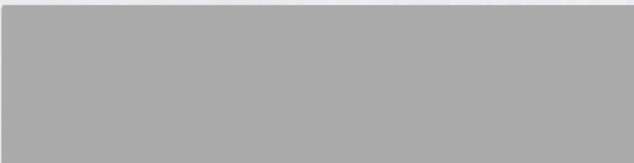

Wij onderschrijven daarnaast volledig uw keuze voor slimme natuurlijke oplossingen, zeker in een land waar de ruimte beperkt is en de druk op natuur en leefomgeving groot. Door natuur vanaf het begin te betrekken bij ruimtelijke keuzes van gemeenten, provincies en waterschappen, wordt vergroening geen wens, maar een vanzelfsprekend onderdeel van beleid; het levert de broodnodige oplossingen voor uitdagingen op het gebied van schone lucht en het opvangen van klimaatextremen en zoals gezegd, een forse financiële opsteker voor de staatskas.

Graag gaan wij met u in gesprek over de uitwerking van de plannen, inclusief de mogelijkheden om vergroening structureel onderdeel te maken van de toekomstige coalitie-afspraken.

Koninklijke VHG vertegenwoordigt meer dan 1.100 groenondernemers met 25.000 medewerkers die dagelijks werken aan onze groene, leefbare omgeving. Samen met u zetten wij graag de volgende stap .

Met vriendelijke groet,

John Koomen
Voorzitter
Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (VHG)

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

VHG
T.a.v. de heer J. Koomen
Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Kenmerk: 202500727

Den Haag, 10 december 2025

Geachte heer Koomen,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hooftachtend,

Sybrand Buma
Informateur

Aan de informateur

202500720

Berlijn, 5 december 2025

Zeer geëerde heer Buma,

Ik schrijf u als Nederlands Staatsburger, sinds 20 jaar woonachtig in Duitsland.

Het idee om met de twee partijen CDA en D66 voor te formeren, waarna andere partijen zich erbij aan kunnen sluiten, is weliswaar een frisse en goede zet geweest, maar uit mijn zicht niet tot het einde doordacht.

Een blik over de grens kan u misschien verderhelpen.

In 2021 formeerde in Berlijn de twee winnaars van de Bondsdagverkiezing samen 'voor', voorafgaand aan de eigenlijke formatie (dat waren de twee 'kleinere' partijen, de liberale FDP en de Groenen).

Het bijzondere: ze waren nummer drie en vier van de verkiezingsuitslag, maar essentieel voor de vorming van een kabinet. Toen die beide eruit waren hadden ze de keus uit één van de twee grote partijen CDU en SPD om een meerderheid tot stand te brengen.

Dat lukte en gold als een briljante zet; dat het kabinet uiteindelijk geen succes was lag niet daaraan.

Wat betekent dit voor de huidige formatie?

De D66 en de CDA (die er toch wel uitgekomen waren) MOETEN allereerst met de VVD een principeakkoord sluiten.

Er is dus een tussenstap nodig.

Waarom? Juist omdat ook de VVD praktisch gezien essentieel is voor de totstandkoming van een meerderheidsregering. Alle andere partijen zijn dat niet.

Dat betekent - de VVD kan haar stempel veel sterker op een eerste principe-akkoord drukken.

Daarna is het aan de andere partijen - PvdA/GL op links, of bijv JA21 en CU op midden/rechts om te bepalen of ze met de 3 'kernpartijen' in zee kunnen gaan.

Deze centralere plaats in de formatie voor de VVD, is dan de ruilwaarde voor het opgeven van de blokkade van PvdA/GL. Die zullen op hun beurt veel wat al is uitonderhandeld moeten slikken voor een eventuele deelname. Evenals de gegadigden op rechts.

Ik ben er zeker dat een geschikt formateur zoals u dan zo'n laatste onderhandelingsronde tot een succesvol einde brengt.

Hoogachtend,

wat betreft mijn persoon:

in de 'nuller'-jaren werkte ik als vrije correspondent voor het Reformatorisch Dagblad. Nu ben ik handwerker, en woon met mijn gezin in Berlijn, maar volg de Nederlandse politiek op een afstandje

De Tweede Kamer
t.o.v. Bureau Woordvoering
Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
De Nederlande

ROBCC - #XSGOXDX#00#0000#

DE-UZ 14b/28588

www.blauer-engel.de/uz14b

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Kenmerk: 202500729

Den Haag, 10 december 2025

Geachte

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hoogachtend,

Sybrand Buma
Informateur

202500730

VDNA
P/a CMHF Overheid
Bezuidenhoutseweg 60
2594 AW Den Haag

KvK: 27244925
IBAN: NL37INGB0004541282
E-mail: info@nieuweambtenaar.nl
Website: www.nieuweambtenaar.nl

Dhr. S. Van Haersma Buma, Informatieur
De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag, 4 december 2025

Betreft: concrete adviezen voor het regeerakkoord

Geachte heer Van Haersma Buma,

Namens de Vereniging de Nieuwe Ambtenaar (VDNA), belangenorganisatie voor middelbare en hogere rijksambtenaren, bied ik u graag onze visie en adviezen aan voor het nieuwe regeerakkoord.

Onze leden vormen het hart van het ambtelijk apparaat en dragen bij aan een sterke, professionele overheid. Ambitieuze plannen zijn alleen uitvoerbaar met een goed functionerend apparaat. Wij pleiten voor wederzijdse erkenning en samenwerking tussen politiek en ambtenaren, zodat beleid effectief en uitvoerbaar wordt gerealiseerd.

In de bijlage vindt u onze concrete adviezen voor het regeerakkoord. Wij hopen dat deze bijdragen u ondersteunen bij het vormgeven van een uitvoerbaar en effectief beleid.

Wij lichten onze visie graag toe in een persoonlijk gesprek. U kunt ons snel bereiken via onze woordvoerder [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Enno Koops
Voorzitter VDNA

VDNA
P/a CMHF Overheid
Bezuidenhoutseweg 60
2594 AW Den Haag

KvK: 27244925
IBAN: NL37INGB0004541282
E-mail: info@nieuweambtenaar.nl
Website: www.nieuweambtenaar.nl

Aan: De fractievoorzitters van de in de Tweede Kamer der Staten-Generaal vertegenwoordigde partijen

p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

In afschrift: mr. S. van Haersma Buma, informateur

Onderwerp: Ambtenaren pleiten voor gericht snijden in de Rijksorganisatie

Den Haag, 4 december 2025

Geachte fractievoorzitters,

Namens Vereniging De Nieuwe Ambtenaar (VDNA) vragen wij uw aandacht voor een sterke, professionele en betrouwbare Rijksoverheid. Alleen met vakmanschap, continuïteit en duidelijke politieke aansturing kan de overheid haar taken effectief uitvoeren en het vertrouwen van burgers behouden. De omvang van de rijksdienst is een politieke keuze, maar de uitvoering vraagt altijd om deskundige en loyale ambtenaren.

De ook door ons gewenste inkrimping van de Rijksoverheid moet behouden wat goed is en tegelijkertijd leiden tot verbeteringen. Investeren in kwaliteit en professionaliteit van de ambtenarij is noodzakelijk, gelet op de uitdagingen waar de overheid momenteel voor staat.

Wij verzoeken u daarom de volgende punten op te nemen in het regeerakkoord:

1. Benoem één ambtelijke eindverantwoordelijke voor de rijksdienst

Deze topambtenaar, benoemd voor zes jaar, op zo'n manier dat die het vertrouwen draagt van Tweede Kamer en regering, is verantwoordelijk voor kwaliteit, organisatie en uitvoering van taakstellingen en bezuinigingen, en heeft doorzettingsmacht over alle ministeries.

2. Ambtelijke leidinggevenden zijn aanspreekbaar op begeleiding

Zorg dat leidinggevenden ruimte krijgen en worden aangesproken op het bieden van goede personeelsbegeleiding, zodat kwaliteit, resultaat en sociale veiligheid geborgd zijn. Zij krijgen ruimte voor professionele tegenspraak, en het aanspreken op diens kwaliteiten; als het goed gaat, én als het niet goed gaat.

3. Maak vakmanschap en uitvoerbaarheid randvoorwaarden

Bij grote programma's en stelselwijzigingen moeten vakmanschap en uitvoerbaarheid leidend zijn.

4. Beperk externe inhuur; bouw kennis op binnen de overheid

Externe inhuur alleen bij bijzondere opgaven; cruciale kennis en functies worden intern opgebouwd en geborgd.

5. Zorg voor een publiek plan bij taakstellingen en bezuinigingen

Elke groei, krimp of verschuiving van taken gaat samen met een eenvoudig plan voor behoud en overdracht van kennis en functies.

6. Maak beloning en loopbaanperspectief aantrekkelijk

Goede arbeidsvoorwaarden en loopbaanmogelijkheden zijn essentieel om talent te behouden en te werven.

7. Breng de informatiehuishouding op orde

Ondersteun ambtenaren met professionele archivariissen, zodat zij zich kunnen richten op hun vakmanschap. Dit maakt de overheidsinformatie betrouwbaar, het ambtelijk apparaat goedkoper, de verantwoording makkelijker, en het inhoudelijke vakmanschap beter.

Met deze zeven punten blijft de overheid betrouwbaar en effectief, ongeacht haar omvang. Ambtenaren zullen, zoals altijd, de besluiten van uw beide Kamers loyaal uitvoeren, welke partijen ook in de regering zitten.

Zonder deze punten kan, zoals als bij de demissionaire regering, een afspraak van 20 procent bezuiniging op het aantal ambtenaren opnieuw eindigen in 10 procent groei van het ambtelijk apparaat. Dat is slecht voor het vertrouwen in u en in ons. Wij hopen dat u onze oproep ter harte neemt en zijn graag bereid deze punten nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Namens Vereniging De Nieuwe Ambtenaar

Enno Koops, Voorzitter VDNA

Eelke Turkstra, Secretaris VDNA

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

VDNA
T.a.v. de heer E. Koops
Bezuidenhoutseweg 60
2594 AW DEN HAAG

Kenmerk: 202500731

Den Haag, 10 december 2025

Geachte heer Koops,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hoogachtend,

Sybrand Buma
Informateur

WONEN KAN WÉL

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering
Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

202500732

BESTE FORMATEUR(S),

Doorbreek de impasse en forceer de oplossingen die nodig zijn om de wooncrisis op te lossen. In de Rotterdamse regio staan de gemeenten, woningcorporaties en de partijen aan de Regionale Versnellingstafel Wonen klaar om samen met een nieuw kabinet de woningbouw te versnellen. We willen samen bouwen aan vertrouwen én aan woningen. De volgende maatregelen geven stabiliteit, tempo, draagvlak en daadkracht.

1. Zet koersvast woonbeleid voor 10 jaar vast

Rust en voorspelbaarheid in beleid en regels = snelheid in de realisatie. Leg (beleids)regels, belastingen, middelen en subsidies vast in een 10-jarig kamerbreed Woon-akkoord. Dat komt het investeringsklimaat ten goede. Denk bij woningbouw, naast infrastructuur, aan voldoende geld voor de noodzakelijke maatschappelijke voorzieningen, de leefbaarheid in kwetsbare gebieden en de grootschalige funderingsproblematiek in onze gemeenten.

2. Los de woningbouwblokkades op

De bouw van woningen versnellen kan pas als de randvoorwaarden kloppen. Pak onnodig lange beroepsprocedures, netcongestie, stikstof, te strikte natuurwetgeving en luchtkwaliteit structureel aan. Voorkom dat luchtkwaliteit voor de regio Rotterdam hét nieuwe stikstofdossier wordt. Stel een risicofonds in voor bouwers die willen doorbouwen tijdens de doorgaans vruchteloze beroepsprocedures.

3. Herstel het investeringsklimaat – versterk corporaties

Corporaties zijn de motor van betaalbare huur. Vergroot hun investeringskracht door bijvoorbeeld oneigenlijke belastingen af te schaffen. Geen daken zonder duiten.

4. Versterk gemeentelijke capaciteit

Meer handen aan de voorkant = meer woningen aan de achterkant. Introduceer 10 jaar lang een extra gemeentelijke bouwbijdrage ter hoogte van 1% van het Gemeentefonds. Zo kunnen onze gemeenten sneller plannen en realisatie van woningbouw mogelijk maken.

5. Investeer samen in betaalbare grondposities

Betaalbare grond is de sleutel tot betaalbare bouw. Investeer als Rijk samen met andere overheden en corporaties in grondposities voor betaalbare bouw en draag daarbij gezamenlijk de risico's. Help lokale partijen als te dure particuliere grond de sociale- en betaalbare woningbouw belemmert.

Wonen kan wél. Laten we doorpakken. Onze woningzoekenden verdienen het!

GEMEENTE
NISSEWAARD

Postbus 25, 3200 AA Spijkenisse

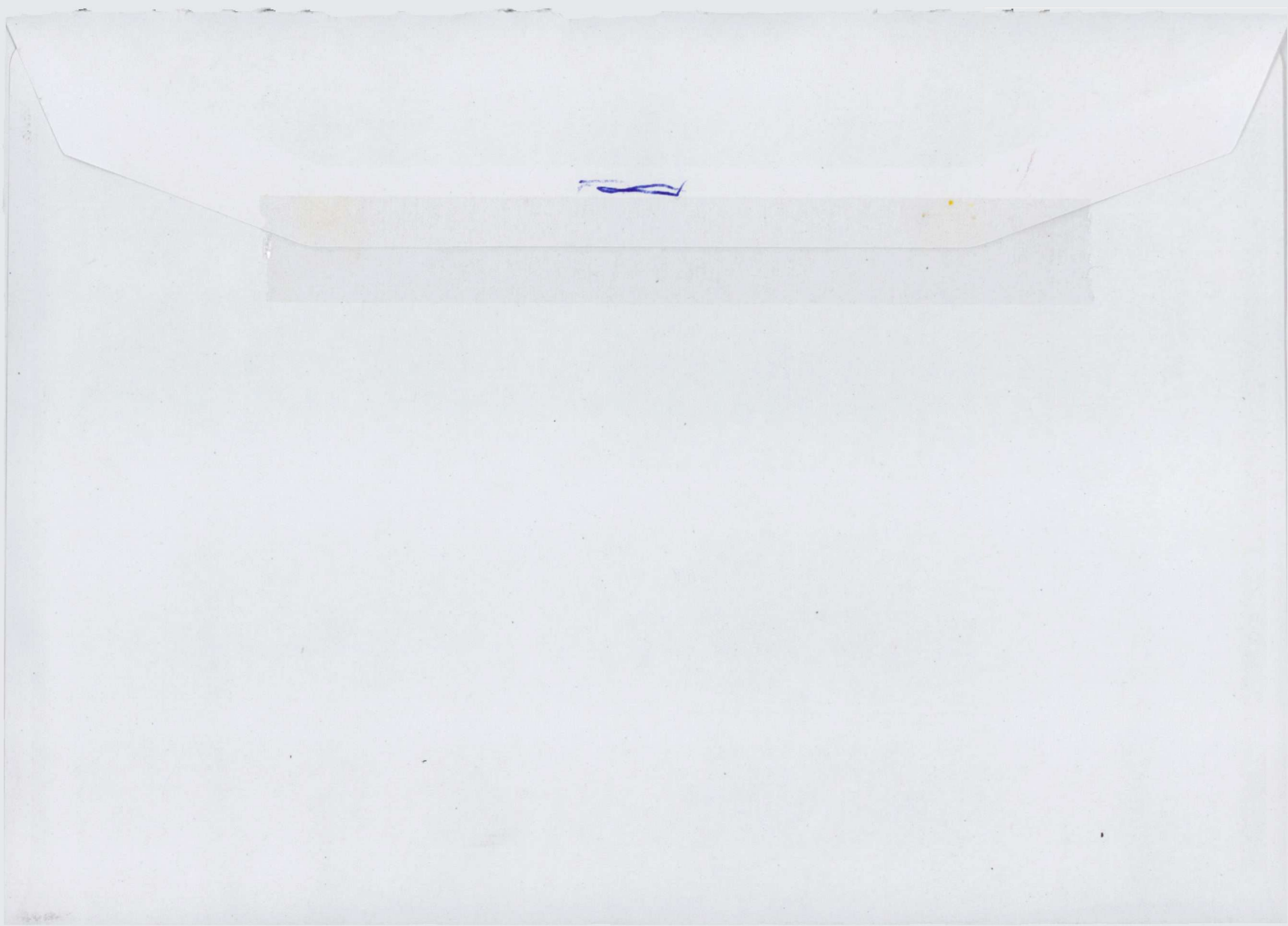
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

postnl

De Tweede kamer
t.a.v.: Bureau Waardvoering
Kabinetformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

R07CC - #X830XDX#00#0000#

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Gemeente Nissewaard
Postbus 25
3200 AA SPIJKENISSE

Kenmerk: 202500733

Den Haag, 10 december 2025

Geachte heer/mevrouw,

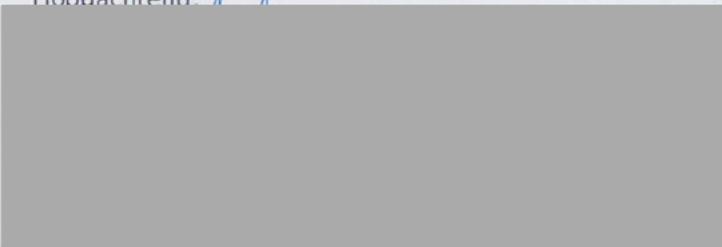
Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hoogachtend,

Sybrand Buma
Informateur

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
T.a.v. de informateur, mr. S. van Haersma Buma
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

202500734

Van: Mediq Benelux

De Meern, 4 december 2025

Onderwerp: Mediq-brief voor de informateur t.b.v. de kabinetsvorming

Zorgzekerheid in onzekerheid

Geachte heer Van Haersma Buma,

Als informateur bent u gestart met uw informatieronde binnen het zorgdomein. In aanloop naar de verkiezingen heeft Mediq herhaaldelijk aandacht gevraagd voor de noodzaak van een stabiele, weerbare en toekomstbestendige zorgketen.

Medische hulpmiddelen zijn het fundament onder zorg en moeten altijd beschikbaar zijn.

Als marktleider in deze sector zijn wij het hart van de zorgketen en zien wij dagelijks de toenemende druk op de zorgsector, professionals en patiënten. Om hieraan het hoofd te bieden, vragen wij het nieuwe kabinet nadrukkelijk aandacht voor drie punten uit deze brief: 1) *Investeer in een crisisbestendige zorginfrastructuur*, 2) *Veranker de cruciale bijdrage van medische hulpmiddelen structureel in zorgbeleid* en 3) *Stimuleer doelmatig en functioneringsgericht voorschrijven van medische hulpmiddelen*.

Met 125 jaar ervaring wil Mediq als strategische partner van de publieke sector bijdragen aan een toekomstbestendig zorgstelsel. In deze brief presenteren wij zes concrete voorstellen die niet alleen medische hulpmiddelen een structurele plek geven, maar ook bijdragen aan bredere maatschappelijke doelen: het *versterken van zelfredzaamheid*, het *vergroten van leveringszekerheid*, het *verlagen van de druk op zorgprofessionals* en het *weerbaarder maken van de gehele zorgketen*. Onze belangrijkste oproep: *borg medische hulpmiddelen integraal in een langetermijnvisie op zorgbeleid*.

1. Investeer in een crisisbestendige zorginfrastructuur

De coronapandemie en recente geopolitieke spanningen hebben aangetoond hoe kwetsbaar onze medische bevoorrading is. In vreedstijd én in crisissituaties moet de zorgketen robuust en veerkrachtig functioneren. Daarom roepen wij het nieuwe kabinet op om structureel te investeren in een toekomstbestendige infrastructuur die nationale zorgzekerheid waarborgt. Onze oproep aan de politiek:

- A. Investeer structureel in een crisisbestendige zorginfrastructuur die voorbereid is op pandemieën, geopolitieke schokken en supply chain-disrupties;

- B. Creëer strategische Europese én nationale voorraden van kritieke medische hulpmiddelen, zodat leveringszekerheid niet afhankelijk is van mondiale ontwikkelingen;
- C. Bouw aan een sterke Europese maakindustrie voor medische hulpmiddelen om strategische afhankelijkheden te verkleinen én duurzaamheidswinst te realiseren via kortere ketens, minder transport en hogere controle op milieustandaarden;
- D. Stimuleer Europese productiecapaciteit om de autonomie van de zorgketen te vergroten en afhankelijkheden te verkleinen;
- E. Versterk hulpmiddelenzorg aan huis, een cruciale maar onderbelichte schakel die bijdraagt aan zelfredzaamheid van patiënten en ontlasting van ziekenhuizen;
- F. Organiseer structurele samenwerking tussen civiele en militaire zorgketens, zodat we in crisissituaties één geïntegreerd netwerk vormen met gedeelde informatie, gedeelde capaciteit en gedeelde voorraden. Daarmee vergroten we de nationale zorgzekerheid en verkleinen we het risico op onderbrekingen in de beschikbaarheid van medische hulpmiddelen.

Deze maatregelen vergroten de weerbaarheid en paraatheid van ons zorgsysteem en versterken onze nationale veiligheid en strategische autonomie. Een crisisbestendige zorginfrastructuur is een randvoorwaarde voor een weerbaar Nederland.

2. Medische hulpmiddelen leveren een cruciale bijdrage aan de Nederlandse zorg en economie. Veranker deze bijdrage in wettelijk zorgbeleid.

Medische hulpmiddelen zijn onmisbaar voor miljoenen Nederlanders met een zorgbehoefte, thuis of in een instelling. Ze vormen de sleutel tot zelfredzaamheid, ontlasten zorgprofessionals en verminderen de druk op ziekenhuizen. Toch is het huidige beleid versnipperd en de bekostiging vaak ontoereikend. Dit belemmert samenwerking, innovatie en continuïteit van zorg. Het is tijd om deze bijdrage structureel te erkennen en wettelijk te verankeren. Wij roepen de politiek op:

- A. Integreer medische hulpmiddelen(zorg) in één wettelijk kader, namelijk de Zorgverzekeringswet, om versnippering te voorkomen en duidelijkheid te creëren;
- B. Zorg voor passende bekostiging die domeinoverstijgende samenwerking en financiering mogelijk maakt;
- C. Erken de rol van medische hulpmiddelen als sleutel tot zelfredzaamheid, waardoor patiënten langer thuis kunnen blijven en de druk op professionele en informele zorg afneemt;
- D. Ontwikkel beleid dat administratieve lasten verlaagt voor zorgverleners en mantelzorgers, zodat tijd en middelen maximaal aan zorg besteed worden;
- E. Neem medische hulpmiddelen structureel op in zorgbeleid, zodat hun cruciale bijdrage niet afhankelijk is van tijdelijke regelingen of losse initiatieven.

Door deze maatregelen versterken we de zelfredzaamheid van patiënten, ontzorgen we zorgprofessionals en bouwen we aan een toekomstbestendig zorgstelsel waarin medische hulpmiddelen een volwaardige en structurele plek krijgen.

3. Stimuleer doelmatig en functioneringsgericht voorschrijven van medische hulpmiddelen

Passende medische hulpmiddelen zijn cruciaal voor betere zorg, meer zelfredzaamheid en lagere kosten. Toch ontbreekt het zorgprofessionals vaak aan praktische ondersteuning om écht functioneringsgericht te kunnen voorschrijven. Zorgprofessionals moeten goed ondersteund worden om écht functioneringsgericht te kunnen voorschrijven. Onze oproep aan de politiek:

- A. Ondersteun voorschrijvers met praktische tools en richtlijnen voor voorschrijvers zodat zij de juiste keuze kunnen maken voor elke individuele patiënt;
- B. Implementeer en borg kwaliteitsmodules mét voorschrijfprotocollen en richtlijnen. Zorg dat de bestaande kwaliteitsmodules breed worden ingevoerd en beschikbaar zijn via het kwaliteitsregister. Daarmee krijgen voorschrijvers praktische en uniforme handvatten om voor elke individuele patiënt de juiste keuze te maken;
- C. Stimuleer doelmatig voorschrijven: generiek waar het kan, specialistisch waar het moet. Stuur daarbij niet op kosten, maar op doelmatigheid: de juiste oplossing voor de juiste patiënt, met een sterke focus op effectiviteit, gebruiksgemak en passende inzet in de thuissituatie;
- D. Stimuleer duurzame en doelmatige keuzes, generiek waar mogelijk, specialistisch waar nodig. Altijd afgestemd op de behoefte van patiënt.

Door deze maatregelen zorgen we voor een zorgpraktijk waarin voorschrijvers optimaal ondersteund worden, patiënten passende medische hulpmiddelen ontvangen en het zorgstelsel financieel én kwalitatief toekomstbestendig blijft.

4. Betrek hulpmiddelenleveranciers bij het realiseren van duurzaamheidsambities

Duurzame zorg begint bij preventie, passende zorg en circulaire hulpmiddelenzorg. Hulpmiddelenleveranciers beschikken over kennis, logistiek, technologie en infrastructuur om deze transitie mogelijk te maken. Zij kunnen hergebruik, retourstromen en recycling organiseren, mits beleid en financiering dit ondersteunen. Zonder een langetermijnvisie en duidelijke regels blijft duurzame medische hulpmiddelenzorg een losse ambitie in plaats van een structurele praktijk. Wij roepen de politiek op:

- A. Leg een langetermijnvisie vast, inclusief aansluiting op Europese wetgeving, zodat investeringen in duurzaamheid zekerheid krijgen;
- B. Ontwikkel een landelijk integraal beleidskader voor circulaire hulpmiddelenzorg, waarin hergebruik en recycling structureel worden verankerd;
- C. Moderniseer regelgeving voor inzet van gerecyclede en bio-based materialen, zodat innovatie niet wordt belemmerd;
- D. Introduceer prijsprikkels die de beweging van zorg naar gezondheid stimuleren en duurzame keuzes aantrekkelijk maken;
- E. Financier retour- en afvalstromen structureel, zodat circulaire processen economisch haalbaar worden;
- F. Maak één Europese standaard voor Life Cycle Assessment (LCA) in de zorg, om transparantie en vergelijkbaarheid te waarborgen;
- G. Schaal duurzame alternatieven op, zoals wasbare incontinentiematerialen en moderne zorgtechnologie voor monitoring op afstand.

Door deze maatregelen wordt duurzaamheid integraal onderdeel van het zorgstelsel. Hulpmiddelenleveranciers zijn klaar om deze rol te vervullen, mits beleid en samenwerking in de keten dit mogelijk maken.

5. Versnel de implementatie van slimme zorgtechnologie en digitale oplossingen

Digitale zorg en slimme technologie maken langer zelfstandig wonen mogelijk, versterken de regie van patiënten en verlagen de druk op zorgprofessionals en mantelzorgers. Toch blijft grootschalige toepassing achter door het gebrek aan structurele financiering en verankering in beleid. Digitale zorg mag geen pilot blijven, maar moet een vanzelfsprekend onderdeel worden van het zorglandschap. Daarom is versnelling en opschaling noodzakelijk. Onze oproep aan de politiek:

- A. Versnel de landelijke inzet van digitale zorg en slimme zorgtechnologie via beleidsprogramma's en zorgakkoorden;
- B. Zorg voor structurele bekostiging en opschaling van bewezen digitale zorgoplossingen, slimme zorgtechnologie en thuismonitoring binnen de Zorgverzekeringswet, regeling hulpmiddelen. Maak structurele ruimte voor digitale toepassingen die hun meerwaarde hebben bewezen, zoals:
 - a. *Thuismonitoring bij COPD* waarmee longaanvallen worden voorkomen, ziekenhuisopnames worden verminderd en de kwaliteit van leven verbetert;
 - b. *Bloedglucosemonitoring met sensortechnologie* bij oncologische behandeling, maagverkleining etc;
- C. Integreer digitale zorg en slimme zorgtechnologie in bestaande programma's. Veranker digitale zorg structureel binnen IZA, AZWA en WOZO en maak deze programma's leidend bij het stimuleren van implementatie, evaluatie en opschaling;
- D. Stimuleer samenwerking tussen zorgaanbieders, leveranciers en techpartners. Beloon het voorkomen van zorg door alternatieve bekostigingsmodellen die inzetten op preventie, zelfredzaamheid en maatschappelijke opbrengst;
- E. Breid vergoeding uit voor zelf- en thuismonitoring in de eerstelijnszorg bij chronische aandoeningen zoals COPD, diabetes en hartfalen. Dit voorkomt ziekenhuisbezoeken en versterkt de regie van patiënten thuis.

Digitale zorg mag geen pilot blijven, maar moet een vanzelfsprekend onderdeel worden van het zorglandschap. Zodat zorg slimmer, mensgerichter en toekomstbestendig wordt georganiseerd.

6. Investeer in robuuste zorglogistiek

Een toekomstbestendig zorgstelsel vraagt niet alleen om voldoende zorgprofessionals, maar ook om een betrouwbare, wendbare en duurzame logistieke keten. Slimme zorglogistiek is de ruggengraat van goede, toegankelijke en efficiënte zorg. Het vergroot leveringszekerheid, verlaagt werkdruk en maakt het zorgproces weerbaar tegen crises en schommelingen in de markt. Onze oproep aan de politiek:

- A. Veranker zorglogistiek structureel in beleid en bekostiging, zodat het niet afhankelijk blijft van tijdelijke initiatieven;
- B. Maak de hele zorgketen weerbaarder door dual- en triple sourcing standaard onderdeel te maken van contracten en vergoedingen;

- C. Stimuleer structurele samenwerking tussen publieke en private partijen, om kennis, capaciteit en infrastructuur optimaal te benutten;
- D. Schaal succesvolle logistieke innovaties op, met gebruik van inzichten uit het veld en bewezen best practices;

Weerbare logistiek is de ruggengraat van goede, toegankelijke en toekomstbestendige zorg.

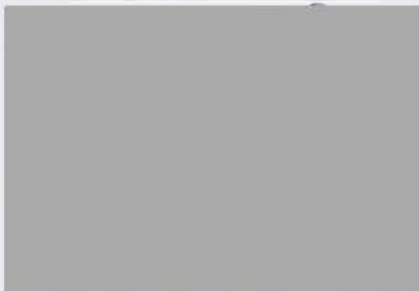
Tot slot

De uitdagingen zijn groot: een toenemende zorgvraag, oplopende personeelstekorten, geopolitieke spanningen en een kwetsbare medische keten. Tegelijkertijd liggen er unieke kansen om de zorg weerbaarder, slimmer en duurzamer te maken. Meer dan 2,5 miljoen Nederlanders zijn afhankelijk van hulpmiddelenzorg. Dat maakt het gezamenlijke opdracht om nu keuzes te maken die de zorgketen vandaag én morgen sterk en betrouwbaar houden.

Mediq staat klaar om deze voorstellen verder toe te lichten en samen met u te bouwen aan een zorgsysteem dat toekomstbestendig is. Wij bieden u graag deze bouwstenen aan om gezamenlijk oplossingen te realiseren die miljoenen Nederlanders direct ten goede komen. Zo zijn wij een partner voor overheid, zorgketen én patiënten die samen oplossingen realiseert voor sterke, weerbare en toekomstbestendige zorg.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met Eva Burgers, Public Affairs Manager, eva.burgers@mediq.com.

Met vriendelijke groet,

Marcia Luijendijk
Algemeen Directeur Mediq Benelux

cc: fractievoorzitters Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20003, 3502 LA Utrecht

#X830X0X#00#0000#

AH-09

POSTBUS 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Mediq
T.a.v mevrouw M. Luijendijk
Postbus 20003
3502 LA UTRECHT

Kenmerk: 202500735

Den Haag, 10 december 2025

Geachte mevrouw Luijendijk,

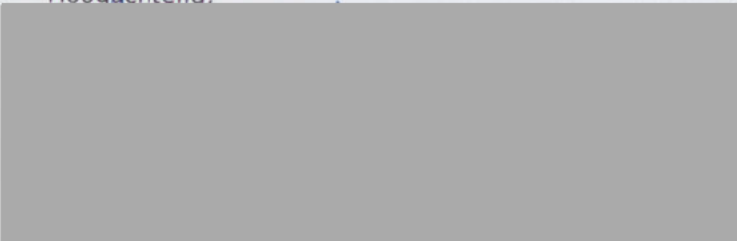
Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer geformuleerde opdracht en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Uw brief zal ook in de volgende fase van de kabinetsformatie beschikbaar blijven voor degenen die daarbij zijn betrokken.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025) staat vermeld, worden alle brieven aan de informateur openbaar gemaakt.

Hooftend.

Sybrand Buma
Informateur